

MITIGATIEPLAN HUISMUSSEN

Locatie: Lange Broekstraat 34 Raamsdonk

Rapportnummer: 2022-BE-0300

In opdracht van:
van Dun Advies B.V.
Raadhuisstraat 32
5126 CJ Gilze

Brabant Eco
Ecologische Dienstverlening

Colofon

Rapportage

Brabant Eco

Rapportnummer

2022-BE-0330

Opdrachtgever

Van Dun Advies B.V.

Contactpersoon

De heer M. Gerards

Locatie

Lange Broekstraat 34
Raamsdonk

Auteur

Emma Heeren

Verantwoordelijke controle

Frenk van de Wal

Opleverdatum

30 juni 2022

Uitvoerder

Brabant Eco
Ecologische Dienstverlening

**De Lange Kant 27
5061 PX Oisterwijk
06-24218274
www.brabanteco.nl**

Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking van dit rapport is niet toegestaan zonder vermelding van bron.

Dit rapport is met de grootste zorg samengesteld. Desondanks aanvaardt Brabant Eco geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek door toepassing van adviezen.

Inhoudsopgave

1. INLEIDING EN ONDERZOEK.....	3
1.1 Aanleiding.....	3
1.2 Doelstelling	3
1.3 Criteria.....	3
2. AANPAK EN UITVOERING	4
2.1 Geplande ingreep	4
2.2 De huismus; Passer domesticus	5
2.3 Mitigerende maatregelen.....	6
2.4 Zorgplicht.....	8
3. GUNSTIGE STAAT VAN INSTANDHOUDING	9
4. CONCLUSIE en ADVIES.....	10
4.1 Resume.....	10
4.2 Advies	10
5. BRONNEN	11

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens om landgoed Hooijpolder te realiseren. Hiervoor zullen enkele landgoedwoningen worden gerealiseerd en zal een deel van het gebied worden ontwikkeld als natuur. De agrarische bebouwing zal voor een groot deel worden verwijderd en op een perceel zullen speciale runderen komen te grazen.

Om te kunnen bepalen of er sprake is van een 'goede ruimtelijke ordening' dient onder andere onderzocht te worden of de voorgenomen activiteit past binnen de regels van de Wet natuurbescherming.

In dit kader is een quickscan flora en fauna uitgevoerd door Brabant Eco (projectnummer 2022-BE-0330 d.d. 26-6-2022). In deze quickscan is aangegeven dat er huismussen voorkomen in het plangebied en dat het niet volledig uit te sluiten is dat deze verblijfplaatsen hebben in de te slopen varkensstallen en aangebouwde schuur.

Om overtreding van de verbodsbepaling uit de Wet natuurbescherming te voorkomen, waardoor een ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk zal zijn, heeft van Dun Advies BV aan Brabant Eco gevraagd hiervoor een mitigatieplan op te stellen.

Dit mitigatieplan wordt opgesteld conform het Kennisdocument Huismus, *Passer domesticus* Versie 1.0, juli 2017 en kan als addendum bijgevoegd worden aan het rapport 2022-BE-0330 aangaande het onderzoek naar natuurwaarden ten behoeve van ruimtelijke ontwikkeling aan de Lange Broekstraat 34, de zogenoemde quickscan.

1.2 Doelstelling

Het voorliggende mitigatieplan beschrijft de handelingen die worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten zoveel mogelijk te voorkomen dan wel te verzachten.

Het doel van het nader onderzoek is tweeledig:

- Er wordt vastgesteld of en hoe de gebouwen in het plangebied worden gebruikt door huismussen. Daarnaast wordt vastgesteld of er essentiële foerageergebieden aanwezig zijn.
- Er wordt bepaald of er sprake is van een overtreding van de Wet natuurbescherming als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden.

1.3 Criteria

Op dit mitigatieplan zijn de volgende criteria van toepassing:

- Het onderzoek is uitgevoerd door deskundige ecologen volgens de definitie van de Rijksdienst voor ondernemend Nederland (ecologisch deskundige/RVO.nl)
- Het mitigatieplan is opgesteld door een onafhankelijk adviesbureau. Brabant Eco en Frenk van de Wal verklaren hierbij geen enkel belang te hebben in de uitkomst van dit plan.
- De resultaten zijn zo objectief en betrouwbaar mogelijk verkregen.
- Het onderzoek voldoet aan de interne proces- en kwaliteitseisen van Brabant Eco.
- Brabant Eco hanteert de basis conform het Kennisdocument Huismus, *Passer domesticus* Versie 1.0, juli 2017

2.1 Geplande ingreep

De beoogde ontwikkeling betreft de sloop van de bestaande bedrijfsgebouwen met bijbehorende bouw zoals sleufsilo's aan de Lange Broekstraat 34 (zie rapport BE-0330). In en rond het plangebied zijn huismussen waargenomen. De daarvoor te nemen mitigerende maatregelen worden opgenomen in dit mitigatieplan. Met de sloop van de stallen en het aanbouw en sleufsilo's gaan de eventueel aanwezige jaar rond beschermde nesten van de huismus verloren. Door mitigerende (verzachtende) maatregelen te treffen conform de Kennisdocumenten van BIJ12 voor beschermde soorten kan voorkomen worden dat verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming worden overtreden.

Citaat:

"Tijdens het velbezoek zijn er huismussen geobserveerd in de rundveestallen. Aangezien twee van de drie rundveestallen volgens voornemen gesloopt worden kan dit leiden tot verlies foerageergebied van de huismus".

In de Kennisdocumenten van BIJ12 zijn effectief bewezen maatregelen opgenomen die de functionaliteit van nest-, voortplantings- of rustplaatsen waarborgen. Door het uitvoeren van gepaste maatregelen in tijd en ruimte wordt voldaan aan de zorgplicht/ zorgvuldig handelen, het behoud van functionaliteit van de verblijfplaats en de waarborging van de lokale staat van instandhouding van de huismus. De verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1 van Wet natuurbescherming worden zodoende niet overtreden. Daardoor is geen ontheffing van het bevoegd gezag noodzakelijk.

Huismus in het plangebied, in de westelijke stal

2.2 De huismus; *Passer domesticus*

De huismus, met als Latijnse naam *Passer domesticus*, is een zogenaamde half-holenbroeder (vogels die wel beschut willen zitten, maar daarnaast ook uitzicht willen hebben). De nesten komen voor in holtes onder dakpannen of gaten en nissen in gebouwen, bomen en aardwallen. Als dergelijke holtes niet aanwezig zijn nestelt de huismus op beschutte plekjes onder afdakjes, in dichte gevelbegroeiing, heggen en struiken.

Dergelijke ‘natuurlijke’ nesten zijn nog altijd tamelijk voldoende aanwezig, echter door het sterk verminderde gebruik van dakpannen en het ontbreken van gaten en nissen in gebouwen is het aantal broedterritoria in steden en dorpen de laatste jaren sterk achteruitgegaan. Om deze reden wordt steeds meer gebruik gemaakt van vogelvides, speciale dakpannen, houten nestkasten of mussenpotten die worden bevestigd aan woningen, gebouwen, stallen of schuren.

Volgens de Natuurkalender Broedvogels van het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie bevindt de broedperiode (van nestbouw tot en met verzorging vliegvlugge jongen) van de huismus zich tussen begin maart tot en met begin september.

De huismus broedt in losse kolonies van enkele paren tot soms wel 40 exemplaren. Het grootste gedeelte van het jaar verspreidt de huismus zich echter niet verder dan 600 meter van de broedplaats. Van augustus tot oktober kunnen jonge huismussen en een deel van de volwassen vogels zich verspreiden over een groter gebied.

Na deze periode keren volwassen mussen terug naar hun eigen broedgebied, terwijl de jonge mussen zich elders vestigen. De huismus komt het liefst voor in een rommelige agrarische omgeving met struikgewas, schuren, weilanden met vee en gemorst graan. Maar ook tuinen en parken zijn favoriete foerageerplekken. Het voedsel van de huismus bestaat uit zaden (met name granen zoals haver, gerst en tarwe), bloemknoppen, brood, fruit, bessen. Tijdens het broedseizoen vormen insecten (onder andere vliegen en muggen) een cruciale voedselbron. Naast broedplaatsen en voldoende voedselaanbod is in het kleine leefgebied van de huismus ook beschutting een belangrijk onderdeel van het leefgebied.

Roofvogels zoals de sperwer, ransuil en kerkuil, kraaiachtigen zoals de ekster, kauw en gaai, spechten en zoogdieren zoals de kat zijn (min of meer) natuurlijke vijanden van de huismus. Beschutting waar de huismus kan schuilen voor zijn vijanden bestaat onder andere uit hagen (liguster, meidoorn, sleedoorn) en een dichte begroeiing van klimplanten tegen muren.

2.2.1. De huismus binnen het plangebied

Tijdens het veldonderzoek naar beschermde natuurwaarden op 20 juni 2021 door Brabant Eco zijn er huismussen waargenomen. Deze zaten op de stalen spanten in de stallen (oostelijke stal, zie rapport 2022-BE-0330). Ook in de te slopen westelijke stal en in de tuin van het woonhuis zijn foeragerende huismussen waargenomen. Er is dus sprake van rust- en verblijfplaatsen van huismussen in het plangebied. De nestplaatsen zijn aangetroffen in de te behouden oostelijke stal.

In onderstaande afbeelding zijn de waargenomen locaties van de huismussen aangegeven met een oranje ruit. De nestlocaties met een gele ster.

Er zijn echter niet genoeg mussen waargenomen om te spreken van een duurzame populatie, het betreft in dit gebied namelijk minder dan 10 paartjes huismussen. Het is uit te sluiten dat er mussen in de opslagloods en de overige stallen zitten, aangezien deze geen invliegmogelijkheden bevatten voor vogels.

Het is volgens de wet Natuurbescherming niet toegestaan om nest-, vaste rust- en verblijfplaatsen aan te tasten en dieren mogen niet verstoord of gewond raken tijdens de werkzaamheden. Een overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming is te voorkomen door voorafgaand aan de werkzaamheden voorzorgsmaatregelen te treffen. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplanting- en/of vaste rust- of verblijfplaats van de soort.

Om een eventuele overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen en om de huismus in het algemeen te ondersteunen wordt dit mitigatieplan opgesteld.

Bovenaanzicht plangebied met oranje ruitjes op plaatsen waar huismussen zijn waargenomen. Bron: Google Earth

2.2.2. De huismus nabij het plangebied

In de omgeving van het plangebied en elders binnen en nabij de gemeente Raamsdonk komt de huismus nog tamelijk regelmatig voor als broedvogel. De verspreiding en aantallen van huismussen zijn echter sterk afgenomen ten opzichte van het eind van de vorige eeuw.

Volgens het veldonderzoek naar beschermde natuurwaarden op 20 juni 2021 zijn huismussen gehoord en gezien in de rundveestallen. Volgens observatie zijn de meeste activiteiten van de huismus waargenomen in de westelijke stal. Door de sloop van de stallen zullen er op lokaal niveau tijdelijk negatieve effecten zijn voor de huismus. Mitigerende maatregelen zullen ervoor zorgen dat deze negatieve effecten geminimaliseerd zullen worden.

2.3 Mitigerende maatregelen

Met de sloop van de stallen gaan de eventueel aanwezige jaarrond beschermde nesten van de huismus verloren. In ieder geval wordt het leefgebied van de huismus aangetast. Door mitigerende maatregelen te treffen conform het Kennisdocument Huismus, (*Passer domesticus* versie 1.0, juli 2017) kan voorkomen worden dat verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming worden overtreden. In het Kennisdocument zijn effectieve maatregelen opgenomen die de functionaliteit van de nest-, voortplantings-, of rustplaatsen waarborgen.

Op de planlocatie dienen de volgende maatregelen worden toegepast:

1. Alternatieve verblijfplaatsen aanbieden
2. Behoud functionaliteit
3. Aanbieden van schuilmogelijkheden
4. Werken buiten kwetsbare perioden
5. Inschakelen van deskundige

2.3.1 Aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen

Er zijn tijdens het veldbezoek geen nesten van huismussen waargenomen in de te slopen stallen maar Om de aanwezige populatie van huismussen te ondersteunen wordt aanbevolen om minimaal 9 nieuwe nestplaatsen aan te bieden in de te behouden nieuwste en meest oostelijke stal.

Voor de ondersteunende nestplaatsen geldt dat er meerdere nestplekken bij elkaar aangeboden moeten worden waarvan de openingen minimaal 50 centimeter uit elkaar dienen te liggen. Dit kan dichterbij elkaar maar er dient gezorgd te worden dat de nestingang niet zichtbaar is voor de huismus die in de andere nestingang zit. Ook moeten deze buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden liggen.

- Voor de vervangende nestplaatsen geldt:
 - dat er meerdere nestplekken bij elkaar aangeboden moeten worden.
Zorg dat de openingen minimaal 50 centimeter uit elkaar liggen; dit kan dichterbij elkaar, maar zorg er dan voor dat de nestingang niet zichtbaar is voor de huismus die in de andere nestingang zit
 - zo dicht mogelijk bij de locatie van de oorspronkelijke verblijfplaats worden geplaatst en als dat niet mogelijk is, dan in de directe omgeving (in de regel binnen 200 meter, bij uitzondering 500 meter) van de oorspronkelijke nestplaats en buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden liggen
 - op minimaal 3 meter hoogte plaatsen
 - een minimale broedruimte van 15 x 8 centimeter
 - dat ze op een voor de huismus geschikte wijze en plek worden aangebracht. Zo mogen ze niet te heet worden in de middagzon, maar zich ook niet op een te koude locatie bevinden: voorkeur heeft een noord of oost expositie of een ligging in de schaduw van een dakgoot of iets dergelijks
 - in de directe omgeving van de nieuwe nestplaats continu voldoende dekking aanwezig is (minimaal 3 à 4 meter hoog opgaand groen), en dat er altijd (binnen 100 à 200 meter, bij voorkeur binnen 50 meter) voldoende geschikt voedsel en potentiële slaapplekken beschikbaar zijn
 - dat ze van voldoende duurzaam materiaal zijn en op een voldoende duurzame wijze worden bevestigd. Of de duurzaamheid voldoende is hangt van meerdere factoren af, bijvoorbeeld van het type materiaal (hout, houtbeton, aardewerk, pvc, en dergelijke), van de houtsoort (ceder en robinia zijn duurzamer dan vuren of grenen), de wijze van ophanging, de aangebrachte plek (bijvoorbeeld onder een dakgoot of een andere vorm van overhang of vol in zon en wind), dient het voor tijdelijke vervanging ter overbrugging van de periode van de werkzaamheden of als permanente vervanging, het te verwachten gebouwbeheer (bij schilderwerk verdwijnen regelmatig aangebrachte voorzieningen) en of het beheer en onderhoud van de voorziening (schoonhouden, herstel bij gebreken) geregeld is.
 - dat er voldoende veiligheid is tegen predatoren. Dit geldt voor de nestplaats zelf, als ook dat er voldoende opgaand groen in de directe omgeving aanwezig is als dekking voor adulten of (net uitvliegende) juvenielen
 - dat het materiaal waarvan ze zijn gemaakt niet behandeld is met chemische middelen
 - dat ze minimaal drie maanden voor de start van de werkzaamheden aanwezig zijn, om de vogels te laten wennen aan de nieuwe voorzieningen
 - dat het beheer duurzaam geregeld is. Dit beheer moet gebeuren in een periode dat verstoring niet of minimaal optreedt
- Monitoring van de effectiviteit van de genomen maatregelen kan aan de orde zijn.

Informatie vervangende nestplaatsen. Bron: kennisdocument huismus BIJ12

2.3.2 Behoud functionaliteit verblijfplaatsen

Huismussen hebben de tijd nodig om aan nieuwe nestplaatsen te wennen. Hierdoor kunnen de huismussen de voorzieningen ontdekken en verkennen voor de ingreep wordt uitgevoerd. In het geval dat voedsel geen beperking geeft is de huismus zeer flexibel in het innemen van allerlei typen vervangende verblijfplaatsen.

2.3.3 Aanbieden van schuilmogelijkheden

Naast de aanwezigheid van nestlocaties is het van belang om de groene elementen in belangrijke mate af te stemmen op onder meer de levensbehoeften van de huismus. Belangrijk is het behoud van hagen zoals in de tuin rondom de woning aanwezig zijn. Ook het aanleggen van hagen (liguster, haagbeuk, meidoorn), struiken, bomen, schuttingen en/of muren met klimplanten, ruige overhoekjes in de tuinen of bermen met allerlei inheemse planten, de aanwezigheid van vijvers of andere wateren en van op zandige plekken.

Er zijn veel schuilmogelijkheden aanwezig voor huismussen in de huidige situatie. Ten opzichte van de huidige situatie blijft het aantal schuil- en foerageerplekken minimaal gelijk in de voorgenomen ontwikkeling. Door de sloop van de rundveestallen ontstaat er een grote ruimte in het plangebied waarin meer groenstructuren kunnen worden aangeplant, waardoor er meer foerageer en schuilmogelijkheden kunnen ontstaan voor huismussen. Er is slechts sprake van tijdelijke lokale verstoring door sloop van de stallen en sleufsilo's. De tuin en hagen zullen beschikbaar blijven als schuilmogelijkheid voor huismussen.

2.3.4 Werken buiten kwetsbare periode

De huismus gebruikt zijn nest jaarrond en het hele jaar kan aangemerkt worden als kwetsbare periode voor de huismus. De meest kwetsbare periode is de voortplantingsperiode. Deze loopt van maart tot en met augustus. Indien sprake is van late vervolglegels kan september ook aangemerkt worden als voortplantingsperiode. Ook kan de periode, afhankelijk van klimatologische en meteorologische omstandigheden, eerder beginnen en/of later eindigen.

Het uitvoeren of opstarten van de sloopwerkzaamheden binnen het voortplantingsseizoen is alleen mogelijk als een broedvogelcontrole is uitgevoerd door een ecologisch deskundige op het gebied van huismus. Wanneer blijkt dat het nest niet bewoond is, worden maatregelen genomen om vestiging te voorkomen.

Naast het broedseizoen vallen ook perioden met aanhoudende vorst onder de noemer "kwetsbare periode". Mussennesten mogen ook in een dergelijke koude periode niet aangetast worden.

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
voortplanting												
Koude perioden												

Hoofdlijnen kwetsbare perioden. Bron: Kennisdocument Huismus

2.3.5 Inschakelen deskundige

Bij planning vooraf werd overleg gepleegd met een ecooloog.

Bij uitvoering van werkzaamheden m.b.t. nesten voor 1 september en bij twijfel dient een deskundige op het gebied van broedvogels vast te stellen of de nesten aanwezig zijn. Van belang is of een broedgeval aanwezig is. Werkzaamheden mogen nooit leiden tot aantasting of vernieling van nesten met eieren of jongen. Een deskundige moet bij twijfel bepalen of er sprake is van een kwetsbare periode.

2.4 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

3. GUNSTIGE STAAT VAN INSTANDHOUDING

Er zijn tijdens het veldbezoek huismussen waargenomen in de rundveestallen en in de gecultiveerde tuin aan de Lange Broekstraat 34. Het plangebied wordt door de huismus gebruikt als foerageer-, schuil- en rustgebied.

Om deze aanwezige populatie te ondersteunen is het aan te bevelen om minimaal 9 nestkasten voor huismussen in het plangebied te plaatsen. Deze kasten kunnen aan de binnenzijde kopgevels van de meest oostelijke stal geplaatst worden nabij de waargenomen nesten en daar waar meerdere huismussen foeragerend waargenomen zijn.

Na de sloop van de stallen wordt er een landgoed gerealiseerd. Bij deze nieuwbouwwoningen kunnen huismusvriendelijke maatregelen worden genomen, zoals inbouw nestkasten in de muren en vogelvides onder de onderste rij dakpannen. De functionele leefomgeving met schuilmogelijkheden en foerageergebied voor huismussen veranderen niet in vergelijking met de huidige situatie, aangezien de tuin en hagen gedurende het de hele werkuitvoeringen in de voorgenomen ontwikkeling beschikbaar blijven voor huismussen. Door de aanleg van nieuwe groenstructuren zouden er nog meer schuil en foeragemogelijkheden voor huismussen kunnen ontstaan in het plangebied.

Door de geplande werkzaamheden is er weliswaar sprake van een tijdelijke beperkte verstoring van foerageergebied voor de huismus en dekking ronde de huidige verblijfplaatsen, maar dit heeft geen wezenlijk effect op de functionaliteit van de leefomgeving als geheel omdat er voldoende alternatieven in de directe omgeving overblijven. De gunstige staat van instandhouding is voor de huismus binnen het project gegarandeerd.

Door mitigerende maatregelen te treffen conform de Kennisdocumenten van BIJ12 voor beschermde soorten kan voorkomen worden dat verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming worden overtreden. In de Kennisdocumenten van BIJ12 zijn effectief bewezen maatregelen opgenomen die de functionaliteit van nest-, voortplantings- of rustplaatsen waarborgen.

Door het uitvoeren van gepaste maatregelen in tijd en ruimte wordt voldaan aan de zorgplicht/ zorgvuldig handelen, het behoud van de functionaliteit van de verblijfplaats en de waarborging van de lokale staat van instandhouding van de huismus.

De verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming worden zodoende niet overtreden. Daardoor is geen ontheffing van het bevoegd gezag noodzakelijk.

In dit mitigatieplan zijn de maatregelen onderbouwd en gedocumenteerd. Het plan dient tijdens de werkzaamheden ter plaatse aanwezig te zijn voor het geval er een handhavingsverzoek of toezicht aan de orde mocht zijn.

4.1 Resume

- Het plangebied maakt deel uit van de omgeving als leefgebied van huismussen.
- Er worden geen nestlocaties van huismussen aangetast of verwijderd.
- De kwalitatieve natuurwaarden zullen gelijk blijven in de voorgenomen ontwikkeling ten opzichte van de huidige situatie, maar zouden nog verder kunnen worden verbeterd door de aanleg van extra groenstructuren.
- Dit mitigatieplan beschrijft de handelingen die worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten zoveel mogelijk te voorkomen dan wel te verzachten.
- Dit mitigatieplan is opgesteld conform het Kennisdocument Huismus, *Passer domesticus* Versie 1.0, juli 2017.
- Door het plaatsen van alternatieve verblijfplaatsen wordt de gunstige staat van instandhouding van de huismussen gewaarborgd.
- Er blijven voldoende foerageer- en schuilmogelijkheden voor de huismus aanwezig in het plangebied.
- Er wordt rekening gehouden met de kwetsbare periode van de huismus.
- Bij onvoorziene omstandigheden dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.

4.2 Advies

Vanwege de beperkte actieradius (enkele honderden meters) van huismussen (Baijens et al. 2005) zijn drie essentiële onderdelen van het leefgebied van belang:

- nestlocatie,
- habitat met voedselaanbod
- beschutting.

Alle voorzieningen dienen dichtbij elkaar te liggen. Bij voorkeur binnen een straal van enkele honderden meters van het plangebied. Geschikt leefgebied van huismussen bevat een combinatie met voldoende voedsel- en schuilplaatsen. Voor het voedselaanbod is het van belang dat er voldoende ruigte en overhoekjes aanwezig zijn, waar zowel zaadplanten als voldoende insectentrekkers aanwezig zijn. Beschutting is zeer belangrijk voor huismussen ter bescherming, maar ook om vanuit te foerageren. Daarom moeten er schuilplaatsen aanwezig zijn in de vorm van heggen en hagen.

Bij de landschappelijke inpassing met groenstructuren worden bij voorkeur inheems (streekeigen) groen aangeplant. Groei en bloei van deze planten en de momenten waarop rupsen, bijen of vogels sterk van hun blad, nectar en struifmeel afhankelijk zijn, op elkaar afgestemd. Een belangrijk verschil met uitheemse soorten die vaak eerder en te vroeg uitlopen/bloeien. De voorkeur gaat uit naar en bes- en nootdragende struiken zoals sporkhout (vuilboom), Gelderse roos, wilde kardinaalsmuts, lijsterbes, hondsroos, sleedoorn of hazelaar. Deze ten gunste van foerageerfuncties voor vogels, maar ook kleine knaagdieren, insecten en insecteneters zoals vleermuizen zullen hiervan profiteren. Huismussen zullen schuilgelegenheid vinden in stekelige struiken zoals bijv. (groenblijvende) hulst of meidoorn. Lindebomen trekken tijdens hun relatief lange bloeitijd grote aantallen insecten aan, en dus ook eerdergenoemde insecteneters.

Vogelbescherming Nederland heeft een checklist ontwikkeld, waarmee iedere bouwonderneming zijn projecten en de directe omgeving natuurvriendelijker kan maken. Zie

www.checklistgroenbouwen.nl. en
www.bouwnatuurinclusief.nl

De zorgplicht is altijd van toepassing, op basis waarvan door iedereen voldoende zorg in acht moet worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit kan bijvoorbeeld door buiten kwetsbare periodes (het voortplantings- en winterslaapseizoen) te starten met werkzaamheden en het gefaseerd werken om dieren de kans te geven om te vluchten.

Quickscan

Quickscan Flora en fauna Brabant Eco 2022-BE-0330 d.d. 25-06-2022

Websites

www.wetnatuurbescherming.nl

www.wikipedia.nl

www.rijksoverheid.nl

www.checklistgroenbouwen.nl

www.bouwnatuurinclusief.nl

www.brabant.nl

www.natuurmonumenten.nl

www.vogelbescherming.nl

Andere bronnen

Kennisdocument huismus – BIJ12

netwerk groene bureaus

- Als bijlage 1 is toegevoegd het kennisdocument Huismus